

Escriptors, turistes i parlamentaris

El Carrefour des Littératures, celebrat recentment a Estrasburg, va dedicar un protagonisme especial a la denúncia de la deplorable situació a Bòsnia. Valentí Puig ens parla dels escriptors que hi participaren, entre ells Rushdie.

Tres-centes firmes han demanat la constitució d'un Parlament Internacional d'Escriptors, però el debat fundacional al Carrefour des Littératures (Estrasburg) va acabar amb portades i recitals de "diva", gairebé sempre francòfona. El món dels escriptors és un corporativisme tan ridícul que els mateixos promotors del Parlament d'Escriptors segurament que ben aviat negarien escons als autors de *best-sellers* —que són, en principi, els més votats—.

Estrasburg fou escenari d'un nou *strip-tease* de personalitats tan volàtils com Juan Goytisolo o Susan Sontag, ara defensors numantins de Sarajevo, on han obert *chiringuito*, amb guardapits parabals i grans escarafalls morals. Després de dir pestes contra l'Europa dels mercaders —com sempre han considerat la Comunitat Europea— ara volen que la Unió Europea faci miracles: així quedaria impune la innocència de creure que —com digué Juan Goytisolo—, si els ministres europeus de cultura haguessin declarat Sarajevo capital europea de la cultura, els extremistes serbis haurien aturat el bombardeig. Definitivament, era obligat exigir la dimissió dels ministres de Cultura dels Dotze.

Com una relíquia, el Carrefour des Littératures —sempre a major glòria de l'intel·lecte francès— recupera les febres de l'absolutisme moral. Goytisolo digué que les Nacions Unides han blocat Sarajevo. És una mala notícia per als soldats de l'ONU que hi fan la seva tasca humanitària, fins i tot mentre Susan Sontag pretenia il·lustrar la gent de Sarajevo tot esperant Godot. Fet i fet, els *cascos blaus* poden sospitar que Susan Sontag ha volgut il·lustrar el món sobre qui és Susan Sontag.

A Estrasburg no hi va faltar Salman Rushdie, cas curiós de l'escriptor més perseguit del món i, a la vegada, amb capacitat d'omnipresència a tots els en-

Sarajevo. Els escriptors fan pinya al voltant de la causa bosniana.

contres d'escriptors. Rushdie és un dels pitjors dilemes morals del nostre temps per a qui cregui que tot escriptor és lliurement responsable del que escriu sense que calgui enviar-li un escamot de botxins a casa, però a la vegada les coses que escriu són horripilants i ensopidíssimes, dogmàticament irresponsables. La captivitat de Rushdie és una gran desgràcia, però en contrapartida les seves reparacions sempre fan bon paper en els telenotícies que es consideren obligats a tancar amb una ditada de cultura. Rushdie és antipatiquíssim, però hem de defensar-lo. És segur que, en votació secreta, mai no

tendria escó al Parlament d'Escriptors.

Rushdie va dir a Estrasburg que la comunitat bosniana és l'única que defensa els valors laics, "uns valors que també són els nostres". Sorpren de saber que Rushdie hagi defensat mai cap valor que no fos la crítica maniquea d'Occident, però en tot cas ja existia aleshores la "Declaració Islàmica" d'Alija Izetbegovic, ara president de Bòsnia-Hercegovina. L'any 1970, aquella "Declaració Islàmica" d'abans de l'aparició de Khomeini deplora la decadència de l'imperi otomà i afirma que un musulmà només pot morir en nom d'Al·là i per la glòria de l'Islam. Hi ha una condemna dels reformistes modernitzadors als països islàmics, perquè —al contrari del cristianisme— l'Islam no pot ser practicat com un sistema de creença individual, en un context pluralista i secular.

En nom de la teocràcia islàmica, Izetbegovic considerava irreversible —i possiblement encara la hi considera, segons una reedició del seu manifest, fa tres anys, a Sarajevo— la incompatibilitat de l'Islam amb els sistemes no islàmics. Certament, la "Declaració" fonamentalista d'Izetbegovic no justifica ni la depuració ètnica ni cap de les estratègies de Milosevic i la Gran Sèrbia, però també val la pena de saber com són les coses, encara que no siguin com voldria l'embrionari Parlament Internacional d'Escriptors.

Entre els escriptors hi ha indocumentats perillosos i gent assenyada, sants i terroristes, adolescents perpetus i estadistes anònims, però, donada la circumstància d'altres parlaments internacionals que hem conegut —des de la Lliga de Nacions al Parlament Europeu— serà tanta la paperassa necessària per a reproduir tanta indignació moral que per a pastar més paper fins i tot arrasaríem els pocs arbres que puguin quedar a Sarajevo.

Valentí Puig